C/2024/6747
26.11.2024

P9_TA(2024)0121

Genomförandet av det ekonomiska partnerskapsavtalet mellan EU och Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC)

Europaparlamentets resolution av den 29 februari 2024 om genomförandet av det ekonomiska partnerskapsavtalet mellan EU och Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC) (2023/2065(INI))

(C/2024/6747)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av det ekonomiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och de avtalsslutande SADC-staterna, å andra sidan, ([1])

— med beaktande av sitt förslag till resolution av den 14 september 2016 om utkastet till rådets beslut om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av det ekonomiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och de avtalsslutande SADC-staterna, å andra sidan, ([2])

— med beaktande av sin resolution av den 6 oktober 2022 om resultatet av kommissionens översyn av handlingsplanen med 15 punkter om handel och hållbar utveckling, ([3])

— med beaktande av sin resolution av den 23 juni 2022 om framtiden för handelsförbindelserna mellan EU och Afrika, ([4])

— med beaktande av sin resolution av den 25 mars 2021 om en ny EU–Afrika-strategi – ett partnerskap för hållbar och inkluderande utveckling, ([5])

— med beaktande av kommissionens meddelande *Översyn av handelspolitiken – En öppen, hållbar och bestämd handelspolitik* av den 18 februari 2021 (COM(2021)0066),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 om den europeiska gröna given (COM(2019)0640),

— med beaktande av kommissionens meddelande *En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025* av den 5 mars 2020 (COM(2020)0152),

— med beaktande av arbetsdokumentet av den 11 oktober 2022 från kommissionens avdelningar *Individual information sheets on implementation of EU Trade Agreements* (SWD(2022)0730),

— med beaktande av kommissionens ståndpunkt om konsekvensbedömningen av hållbarheten till stöd för handelsförhandlingarna med Angola för anslutning till avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och SADC,

— med beaktande av avtalet om underlättande av hållbara investeringar mellan Europeiska unionen och Republiken Angola,

— med beaktande av FN:s ramkonvention om klimatförändringar, inbegripet Parisavtalet från 2015,

— med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling,

— med beaktande av publikationen *Transforming Southern Africa: Harnessing Regional Value Chains and Industrial Policy for Development* av den 19 oktober 2021 från FN:s konferens för handel och utveckling (Unctad),

— med beaktande av avtalet om upprättande av det kontinentala frihandelsområdet i Afrika,

— med beaktande av det gemensamma uttalandet från det 26:e interparlamentariska mötet mellan EU och Sydafrika, som ägde rum den 31 oktober och den 1 november 2018,

([1]) EUT L 250, 16.9.2016, s. 3.
([2]) EUT C 204, 13.6.2018, s. 222.
([3]) EUT C 132, 14.4.2023, s. 99.
([4]) EUT C 32, 27.1.2023, s. 74.
([5]) EUT C 494, 8.12.2021, s. 80.

— med beaktande av SADC:s vision 2050,

— med beaktande av SADC:s strategi och färdplan för industrialisering (2015–2063),

— med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande på eget initiativ *Nästa generations handel och hållbar utveckling – översyn av handlingsplanen med 15 punkter* ([6]),

— med beaktande av efterhandsutvärderingen av avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och SADC – inledande rapport av den 21 juni 2023,

— med beaktande av sammanträdena i handels- och utvecklingskommittén för avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och SADC, särskilt dess sjätte till nionde sammanträden,

— med beaktande av 2021 års globala rapport om livsmedelskriser,

— med beaktande av studien från Europaparlamentets generaldirektorat för parlamentarisk utredning och analys av den 22 november 2023 om ett geo-ekonomiskt perspektiv på avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och Södra Afrikas utvecklingsgemenskap ([7]),

— med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen samt artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för utveckling,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för internationell handel (A9-0024/2024), och av följande skäl:

A. Geopolitiska förändringar, inbegripet covid-19-pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och de ekonomiska konsekvenserna därav har lett till att Afrika fått en ny position och att länderna i det globala syd i högre grad bestämmer över sin roll på världsarenan och främjar sina egna intressen och bidrag.

B. Sammanslutningen av viktiga länder i det globala syd i Briks (Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika), som ska utvidgas med ytterligare sex länder från och med 2024 efter beslutet från Briks-toppmötet i augusti 2023, understryker vikten av att upprätthålla samarbetet med de länderna i det globala syd på lika och rättvisa villkor.

C. Sydafrika spelar en framträdande roll som brobyggare mellan Europeiska unionen och den afrikanska kontinenten och som partner i hanteringen av globala utmaningar.

D. Avtalet efter Cotonouavtalet kommer att bli den nya övergripande ramen för alla ekonomiska partnerskapsavtal, inklusive avtalet med SADC, samt en viktig referens för framtida översyner av dessa avtal.

E. Ett fullt deltagande av samtliga aktörer, det vill säga det civila samhället, företrädare för näringslivet och fackföreningar, i genomförandet och övervakningen av avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och SADC är avgörande för att man snabbt ska kunna identifiera utmaningar, möjligheter och prioriteringar och övervaka respektive överenskomna åtgärder.

F. Angola är på väg att ansluta sig till det ekonomiska partnerskapsavtalet mellan EU och SADC. EU och Angola har slutfört förhandlingarna om ett avtal om underlättande av hållbara investeringar.

G. Särskild och differentierad behandling är en grundläggande princip för Världshandelsorganisationen (WTO) och principen om konsekvent politik för utveckling bör vägleda EU:s handelsförbindelser med utvecklingsländer.

H. Klyftan mellan kvinnor och män kostar Afrika söder om Sahara i genomsnitt 6 % av regionens BNP, vilket äventyrar kontinentens insatser för inkluderande mänsklig utveckling och ekonomisk tillväxt En ökning på 1 % av klyftan mellan kvinnor och män minskar ett lands index för mänsklig utveckling med 0,75 %.

I. De avtalsslutande SADC-staterna står inför utmaningar som exempelvis djupt rotad ojämlikhet och ett stort beroende av export av obearbetade råvaror och jordbruksprodukter.

J. Denna ojämlikhet har visat sig utgöra ett hinder för brett baserade industrialiseringsinsatser och leder ibland till korruption, och kräver att differentierad politik utvecklas för att ta itu med ekonomisk ojämlikhet inom och mellan länderna i SADC-regionen.

([6]) EUT C 105, 4.3.2022, s. 40.

([7]) Studien *EU-Southern African Development Community Economic Partnership Agreement: A geo-economic perspective*, Europaparlamentet, generaldirektoratet för parlamentarisk utredning och analys, 22 november 2023.

K. SADC:s vision 2050 bygger på tre pelare: industriell utveckling och marknadsintegration, infrastrukturutveckling till stöd för regional integration samt utveckling av socialt kapital och humankapital.

L. I SADC:s strategi och färdplan för industrialisering 2015–2063 fastställs tre prioriterade tillväxtvägar för resursbaserad industrialisering i regionen: bearbetning av jordbruksråvaror, mineralbearbetning samt värdekedjor baserade på industri och tjänster.

M. För utvecklingsländerna fattas det just nu 2,5 biljoner US-dollar i årlig finansiering för att uppnå målen för hållbar utveckling senast 2030. Utländska direktinvesteringar är ett instrument för att finansiera Agenda 2030 för hållbar utveckling och de tillhörande målen för hållbar utveckling. Sådant kapital kan vara till stöd för att skapa arbetstillfällen och för sociala och miljömässiga förbättringar i enlighet med målen för hållbar utveckling. Målet att locka till sig investeringar bör gå hand i hand med erkännandet, inom ramen för de internationella investeringsavtalen, att parterna i dessa avtal bör sträva efter att förbättra sina miljö- eller arbetarskyddsnivåer och inte försvaga eller minska dem.

N. Målet med SADC:s strategi och färdplan för industrialisering 2015–2063 är att utveckla och delta i regionala och globala värdekedjor.

O. Transportinfrastruktur och digital infrastruktur behövs för att utveckla regionala värdekedjor och för att alltmer integrera SADC-staterna i de globala värdekedjorna.

P. De viktigaste faktorerna för ett framgångsrikt deltagande i värdekedjan är finansiering, kompetens, teknik, infrastruktur och logistik.

Q. Covid-19-pandemin har avsevärt ökat investeringsgapet i de avtalsslutande SADC-staterna och begränsat deras finanspolitiska spelrum.

R. Konsekvenserna av de åtgärder som vidtagits för att förhindra spridningen av covid-19 har i hög grad påverkat befolkningarnas försörjning, särskilt i staterna Eswatini och Lesotho, som är beroende av den sydafrikanska arbetskraften och gränsövergången.

S. Volatiliteten i råvarupriserna under covid-19-pandemin orsakade ekonomiska skador för de avtalsslutande SADC-stater som är beroende av skatteintäkter från utvinningsindustrin.

T. Den låga lokala produktionen av hälsoprodukter håller regionen beroende av internationell produktion för upphandling av viktiga hälsoprodukter, inklusive viktiga vacciner mot covid-19.

Övervaknings- och översynsprocessen för avtalet om ekonomiskt partnerskap

1. Europaparlamentet välkomnar den första översynsprocessen som inleddes i november 2021 efter det att avtalet om ekonomiskt partnerskap hade tillämpats provisoriskt sedan 2016 och förväntar sig att den ska kunna påvisa kopplingen mellan avtalet om ekonomiskt partnerskap och hållbar utveckling. Parlamentet uppmanar kommissionen att samarbeta med SADC-partnerna för att främja rättvis, inkluderande och hållbar handel så att avtalet om ekonomiskt partnerskap, när det faktiskt genomförs, kan säkerställa och bidra till en hållbar utveckling i regionen. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att i efterhandsutvärderingen av det ekonomiska partnerskapsavtalet EU– SADC noggrant analysera avtalets inverkan på målen för hållbar utveckling, informella och lokala ekonomier, regional och panafrikansk integration, ekonomisk diversifiering, kampen mot klimatförändringarna, inbegripet de inhemska industriernas bidrag till denna insats, och det effektiva stödet från Global Gateway och EU:s Aid for Trade-program i samband med det ekonomiska partnerskapsavtalet EU–SADC. Parlamentet erinrar om att föreliggande avtal främst är inriktat på handel med varor och inte behandlar handel med tjänster, investeringar eller andra frågor såsom immateriella rättigheter, konkurrens och offentlig upphandling. Parlamentet uppmanar parterna att beakta dessa frågor i framtida översyner, eftersom det finns en bestämmelse om förhandlingar om dessa frågor i framtiden.

2. Europaparlamentet upprepar sin ståndpunkt om vikten av att det civila samhället deltar i genomförandet och övervakningen av avtalet om ekonomiskt partnerskap. Parlamentet beklagar det begränsade deltagandet av det civila samhället i genomförandet av avtalet om ekonomiskt partnerskap, vilket har konstaterats. Parlamentet betonar i detta avseende att det är väldigt viktigt att aktivt främja det civila samhällets deltagande. Parlamentet noterar att ett aktivt deltagande av det civila samhällets organisationer och av intressenter, inbegripet kvinnogrupper och studentorganisationer, i övervaknings- och utvärderingsprocessen kan ge värdefulla insikter och återkoppling om avtalets inverkan på kvinnor och ungdomar.

3. Europaparlamentet erkänner att utarbetandet av den gemensamma övervakningsrapporten om avtalet om ekonomiskt partnerskap går långsammare än väntat. Parlamentet erkänner de kapacitetsbegränsningar som de avtalsslutande SADC-staterna står inför i detta avseende. Parlamentet påminner om att i enlighet med den nya strategin för handel och hållbar utveckling bör alla berörda parter, inbegripet organisationer i det civila samhället, företrädare för näringslivet och fackföreningar, involveras i denna inventering och uppmuntras att lägga fram förslag för att maximera effektiviteten i avtalet om ekonomiskt partnerskap. Detta bör moderniseras med inrättandet av en inhemsk rådgivande grupp vilket har blivit gemensam praxis i andra avtal om ekonomiskt partnerskap. Parlamentet förespråkar ett mer strukturerat deltagande av parterna när det gäller det konkreta genomförandet av alla hållbarhetsaspekter i det ekonomiska partnerskapsavtalet EU–SADC. Parlamentet uppmanar de avtalsslutande SADC-staterna att uppfylla de åtaganden som man enats om inom ramen för avtalet för att engagera aktörer i det civila samhället.

4. Europaparlamentet erkänner att det krävs flexibla övergångsarrangemang för att de avtalsslutande SADC-staterna ska kunna uppfylla kraven för handel och hållbar utveckling i avtalet om ekonomiskt partnerskap och andra internationella åtaganden.

5. Europaparlamentet förväntar sig att avtalet om ekonomiskt partnerskap, beroende på resultatet av översynen, kommer att anpassas eller eventuellt utvidgas i kompletterande avtal i syfte att konsolidera och fördjupa partnerskapet mellan EU och de sydafrikanska länderna som svar på geopolitiska förändringar och de utmaningar som klimatförändringarna för med sig.

6. Europaparlamentet välkomnar Angolas strävan efter minskade koldioxidutsläpp, i egenskap av ett land som har varit starkt beroende av sin utvinningsindustri.

7. Europaparlamentet välkomnar att åtgärder planeras för finanspolitisk kapacitetsuppbyggnad inom ramen för avtalet om underlättande av hållbara investeringar mellan EU och Angola.

Handelsbalanser

8. Europaparlamentet välkomnar att handelsförbindelserna mellan EU och de avtalsslutande SADC-staterna har utökats avsevärt, både på regional och bilateral nivå, och att de avtalsslutande SADC-staterna kan uppnå ett handelsöverskott. Detta visar på avtalets positiva bidrag till den ekonomiska utvecklingen, medan de förväntade positiva effekterna på sysselsättningen, det regionala ekonomiska samarbetet samt diversifieringen och moderniseringen av ekonomin ännu inte har känts av helt och att eftersträvandet av detta är något som bör prioriteras. De avtalsslutande SADC-staterna exporterar främst ädelstenar, träprodukter, transporter ([8]), mineralprodukter och jordbruksprodukter, t.ex. frukt och grönsaker, till EU. Sydafrikas export till EU är dock mer mångsidig och omfattar varor med högre mervärde.

9. Europaparlamentet betonar att de avtalsslutande SADC-staterna, med undantag för Sydafrika, främst bedriver handel inom regionen. Parlamentet konstaterar att handeln med Sydafrika fortsätter att stå för 80 % av EU:s handel med de avtalsslutande SADC-staterna och att Sydafrikas varuhandel med andra afrikanska länder endast står för 17 % av landets totala utrikeshandel. Handeln mellan SADC-staterna står för 23 % av deras totala handel. Handelsmönstren mellan SADC-staterna skiljer sig från den bilaterala handeln mellan EU och SADC. Generellt sett har ingen förbättring skett av diversifieringen och tillverkningens andel av BNP är fortfarande svag. Diversifierade ekonomier skulle göra de avtalsslutande SADC-staterna mer motståndskraftiga mot externa chocker. Parlamentet betonar vikten av att stärka de regionala värdekedjorna.

10. Europaparlamentet betonar att det ekonomiska partnerskapsavtalet bör tjäna som underlag för en ny handelsdynamik mellan avtalsparterna genom en gradvis asymmetrisk liberalisering av handeln mellan dem. Parlamentet betonar också att det kan stärka, bredda och fördjupa samarbetet inom alla handelsrelaterade områden och därmed också stärka partnerskapet mellan SADC-länderna och EU. Parlamentet betonar betydelsen av principen om asymmetrisk liberalisering av handeln som ett verktyg för att främja ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling i de SADC-länder som omfattas av det ekonomiska partnerskapsavtalet.

11. Europaparlamentet understryker att samtidigt som ekonomiska partnerskapsavtal kan ge länderna i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet (AKS-länderna) betydande fördelar medför de också specifika utmaningar och nackdelar. Parlamentet trycker därför på att beslutsfattare noggrant måste beakta dessa faktorer och arbeta för att säkerställa att de ekonomiska partnerskapsavtalen genomförs på ett sätt som maximerar fördelarna för alla inblandade parter.

([8]) Cipollina, M., The Trade Growth under the EU-SADC Economic Partnership Agreement: An Empirical Assessment. *Economies* Vol. 10, nr 12, 2022.

12. Europaparlamentet påminner om att alla avtalsparter alltid bör handla utifrån principen om solidaritet och ömsesidigt intresse för att stärka det givande samarbetet, fullgöra sina åtaganden och skyldigheter och underlätta för de SADC-länder som omfattas av det ekonomiska partnerskapsavtalet att fortsätta att genomföra avtalet.

Tekniska handelshinder

13. Europaparlamentet påminner om att det ekonomiska partnerskapsavtalet med SADC syftar till att främja regional integration och att avtalet bör vara en byggsten för det afrikanska kontinentala frihandelsområde som lanserades 2021. Parlamentet konstaterar att regional integration hämmas av långa väntetider vid gränsövergångar, höga gränskostnader och otillräcklig gränsöverskridande konnektivitet. Parlamentet uppmanar kommissionen och de avtalsslutande SADC-staterna att öka samarbetet inom infrastruktur, digital handel och certifiering, inbegripet inom ramen för Global Gateway. Parlamentet betonar vikten av att prioritera regionala transport- och infrastrukturprojekt i regionen för att fördjupa den regionala integrationen och öka handelsflödena mellan länderna. Parlamentet påminner om behovet av att främja utveckling av en effektiv gränsöverskridande infrastruktur, harmonisera bestämmelserna och stärka samarbetet mellan de avtalsslutande SADC-staterna för att skapa en sammanlänkad SADC-region. Parlamentet uppmanar de avtalsslutande SADC-staterna att harmonisera bestämmelser och förfaranden som rör tull och transport för att förenkla gränsöverskridande processer, minska förseningar och främja ett gynnsamt klimat för handel och investeringar.

14. Europaparlamentet betonar behovet av att formalisera gränsöverskridande arbetsformer för att främja anständigt arbete, skydda arbetstagarnas rättigheter och säkerställa social och ekonomisk utveckling i regionen. Parlamentet erkänner de särskilda utmaningar som kvinnor står inför, särskilt i samband med gränsöverskridande arbete, inbegripet könsrelaterat våld och korruption.

15. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och de avtalsslutande SADC-staterna att vidga sitt åtagande att skapa en gynnsam miljö som stöder laglig och öppen rörlighet för arbetskraften samtidigt som arbetstagarnas rättigheter och värdighet skyddas.

Ursprungsregler

16. Europaparlamentet välkomnar kommissionens tillkännagivande om aktiveringen av regional kumulation med länderna i Södra Afrikas tullunion. Parlamentet påminner om att införandet av flexibla ursprungsregler är avgörande för att uppnå målen för regional integration. Parlamentet betonar att ursprungsreglerna måste främja målen för Afrikanska kontinentala frihandelsområdet. Parlamentet påminner om att avtalet om ekonomiskt partnerskap bör stödja den fortsatta utvecklingen av Afrikanska kontinentala frihandelsområdet.

Handelstvister och frågor om marknadstillträde

17. Europaparlamentet konstaterar att handelshinder har förekommit i samband med sanitära och fytosanitära åtgärder, särskilt för fjäderfä och citrusfrukter. Parlamentet uppmanar kommissionen och de avtalsslutande SADC-staterna att använda de forum och samarbetsmekanismer som överenskommits inom ramen för avtalet för att ta itu med ändringar i förordningar som rör sanitära och fytosanitära åtgärder i ett tidigt skede och i en samarbetsvillig atmosfär så att lämpliga åtgärder kan vidtas i tid. Europaparlamentet bör informeras fullt ut inom ramen för översynen så att det säkerställs att de sanitära och fytosanitära åtgärder som Sydafrika tillämpar är förenliga med unionens krav och bestämmelserna i avtalet om ekonomiskt partnerskap och inte skadar växtskyddet i unionens och SADC:s produktion. Kommissionen har bistått de avtalsslutande SADC-staterna med tekniskt och ekonomiskt stöd för att uppfylla kraven för de sanitära och fytosanitära åtgärderna och det krävs en noggrann övervakning av arbetet för att minska hälsoriskerna. Man bör söka lösningar på handelshinder som orsakas av sanitära och fytosanitära krav genom politiska diskussioner på hög nivå.

Kapacitetsuppbyggnad

18. Europaparlamentet konstaterar att styrning och finanspolitisk och institutionell kapacitet fortfarande är de största utmaningarna för ett effektivt genomförande av avtalet om ekonomiskt partnerskap.

19. Europaparlamentet framhäver att utvecklingssamarbete och tekniskt och finansiellt bistånd är avgörande faktorer för uppnåendet av det ekonomiska partnerskapsavtalets mål och för ett gynnsamt samarbete mellan avtalsparterna.

20. Europaparlamentet påminner om att det kan vara en utmaning för mindre AKS-länder som saknar resurser och infrastruktur att genomföra ekonomiska partnerskapsavtal. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att stödja sina partnerutvecklingsländer så att de kan dra full nytta av de möjligheter som ekonomiska partnerskapsavtal innebär.

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka sina insatser för tekniskt bistånd. Parlamentet uppmanar kommissionen att avsevärt utöka sin kommunikation och sitt samarbete med de avtalsslutande SADC-staterna och att i god tid ge dem och, när så är lämpligt, deras företag och organisationer i det civila samhället, stöd i genomförandet av kommande EU-projekt och uppfyllandet av andra internationella åtaganden såsom multilaterala miljöavtal, ILO-konventioner och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

Ekonomisk, social och miljörelaterad utveckling

22. Europaparlamentet drar slutsatsen att det ekonomiska partnerskapsavtalet inte har lyckats fördjupa de regionala värdekedjorna i och mellan de avtalsslutande SADC-staterna i någon betydande utsträckning, men att det bör stärka diversifieringen av exportkedjor och regionala mervärdeskedjor samt skapa mer motståndskraftiga leveranskedjor som kan anpassa sig till framtida störningar för den socioekonomiska utvecklingen i SADC. Parlamentet betonar vikten av att skapa regionala värdekedjor för regionens ekonomiska resiliens. Parlamentet förväntar sig att avtalet om ekonomiskt partnerskap i större utsträckning ska bidra till att övervinna de bestående problemen med livsmedelssuveränitet och fattigdomsminskning i de avtalsslutande SADC-staterna. Parlamentet påminner om att målet med avtalen om ekonomiskt partnerskap är att skapa positiva effekter på den ekonomiska utvecklingen och den regionala integrationen. Parlamentet betonar att avtalet om ekonomiskt partnerskap fortfarande har stor potential att främja hållbar utveckling och att detta bör prioriteras.

23. Europaparlamentet understryker önskan att lämna tillräckligt politiskt utrymme så att de avtalsslutande SADC-staterna ska kunna skapa lokalt mervärde. EU bör aktivt stödja de avtalsslutande SADC-staterna i deras ansträngningar att flytta upp i värdekedjan. Parlamentet betonar att en effektiv förvaltning av regional specialisering är nödvändig för att maximera de regionala värdekedjornas potential och kräver strukturer och politiska insatser för samarbetsbaserad styrning. Parlamentet uppmanar EU och de avtalsslutande SADC-staterna att arbeta för att utveckla digital infrastruktur av hög kvalitet, inbegripet bredbandsnät och digitala plattformar, för att förbättra konnektiviteten, främja e-handel och underlätta utbytet av information och tjänster över gränserna.

24. Europaparlamentet understryker värdekedjan för tjänsters avgörande betydelse för att främja ekonomisk tillväxt och innovation och stärka det regionala samarbetet inom SADC-regionen. Parlamentet betonar potentialen inom tjänstesektorerna i SADC-regionen, som omfattar finansiella tjänster, turism och telekommunikation.

25. Europaparlamentet understryker att EU bör verka för multilateralt samarbete och säkerställa sina egna intressen, samtidigt som unionen tar sig an några av AKS-ländernas viktigaste intressen, i synnerhet med avseende på regional integration.

26. Europaparlamentet påminner om den tvåpelarlösning för att ta itu med de skatteutmaningar som följer av ekonomins digitalisering och globalisering som medlemmarna i det inkluderande ramverket mot urholkning av skattebasen och överföring av vinster som inrättats av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling och G20 har kommit överens om.

27. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att säkerställa att den överenskomna globala minsta bolagsskattesatsen på 15 % för multinationella företag tillämpas effektivt. Parlamentet understryker att denna minimiskattesats årligen uppskattas generera omkring 150 miljarder US-dollar i ytterligare globala skatteintäkter.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att utvecklingsländerna fullt ut kan utöva sina rättigheter enligt WTO:s bestämmelser om särskild och differentierad behandling, särskilt för att trygga sin livsmedelsförsörjning. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppdatera 2009 års meddelande om rättvis handel ([9]).

29. Europaparlamentet betonar att det finns ett akut behov av att genomföra långtgående gemensamma insatser för att minska koldioxidutsläppen och att tillhandahålla betydande ekonomiska resurser och omfattande tekniköverföring för detta ändamål. Parlamentet betonar betydelsen av samarbete för att främja hållbar utveckling, bekämpa klimatförändringar och samtidigt främja ekonomisk tillväxt. Parlamentet betonar att inrättandet av energipartnerskap med länderna i SADC-regionen inte bara ska fokusera på genomförandet av den gröna given i Europa, utan samtidigt ska syfta till att försörja regionen.

30. Europaparlamentet upprepar att den gröna omställningen har potential att generera gröna arbetstillfällen av hög kvalitet som i hög grad kan bidra till fattigdomsutrotning och social delaktighet både i EU:s medlemsstater och i de avtalsslutande SADC-staterna.

([9]) Kommissionens meddelande *Att bidra till en hållbar utveckling: rättvis handel och icke-statliga handelsrelaterade system för hållbar utveckling* av den 5 maj 2009 (COM(2009)0215).

31. Europaparlamentet understryker vikten av att investera i utbildning och kompetensutveckling som är skräddarsydd för insatser för minskade koldioxidutsläpp samtidigt som man tar itu med utmaningarna med den rättvisa omställningen.

32. Europaparlamentet anser att projekt för att förbättra den lokala infrastrukturen i de avtalsslutande SADC-staterna i samband med stadspartnerskap är användbara för att stödja klimatpartnerskap mellan EU och enskilda avtalsslutande SADC-stater på ett decentraliserat sätt och för att fördjupa utbytet mellan kommuner i södra Afrika och EU. Parlamentet är övertygat om att utbyten på kommunnivå gör det möjligt för afrikanska och europeiska experter att utveckla problemanpassade lösningar för utvecklingen av lokal infrastruktur. Parlamentet välkomnar att sådana partnerskapsprojekt stöds av programmet ”Local Authorities: Partnerships for sustainable cities 2020”. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att hjälpa de avtalsslutande SADC-länderna att uppfylla EU:s miljöpolitiska krav och att upprätthålla detta finansieringsprogram. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen, Europeiska utrikestjänsten och EU:s delegationer att underlätta dialogen i syfte att främja ömsesidig förståelse av effekterna av EU:s klimatinitiativ, såsom införandet av förordningen om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen, förordningen om avskogning och den kommande unionslagstiftningen om tillbörlig aktsamhet.

33. Europaparlamentet betonar att de avtalsslutande SADC-staterna särskilt påverkas av klimatförändringarnas effekter. Parlamentet påminner om att jordbruket i södra Afrika påverkas av både översvämningar och torka. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och de avtalsslutande SADC-staterna att intensifiera sitt samarbete för att utveckla lämpliga system för tidig varning och samordning mellan de berörda ministerierna i de avtalsslutande SADC-staterna i syfte att uppnå målen för de nationellt fastställda bidragen.

34. Europaparlamentet välkomnar de avtalsslutande SADC-staternas och kommissionens insatser för att upprätta ett närmare samarbete om motståndskraftiga livsmedelssystem och livsmedelssuveränitet inom ramen för översynsprocessen. Detta samarbete är ett tillfälle att göra framsteg med FN:s förklaring om jordbrukares och andra lantarbetares rättigheter och jordbruksinriktade ILO-konventioner såsom konvention nr 129 om yrkesinspektion inom jordbruket, konvention nr 10 om minimiålder inom jordbruket och konvention nr 11 om föreningsrätt inom jordbruket. Parlamentet påminner om att agroekologins kapacitet att förena de ekonomiska, miljömässiga och sociala dimensionerna av hållbarhet har fått erkännande i banbrytande rapporter från den mellanstatliga panelen för klimatförändringar, den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster liksom Världsbanken och den FAO-ledda globala internationella studien av hur kunskap, vetenskap och teknik inom jordbruket kan bidra till utveckling (IAASTD).

35. Europaparlamentet betonar behovet av insatser för att skapa klimatresilienta värdekedjor inom jordbruksindustrin och utveckla torkhärdiga grödor och klimatanpassade bearbetningsmetoder.

36. Europaparlamentet betonar att tillgången till rent vatten och sanitetsanläggningar är grundläggande för jordbrukets hållbarhet. Parlamentet betonar behovet av övergripande strategier för vattenförvaltning, och att bristen på tillgång till rent vatten och sanitet i SADC-regionen utgör ett hinder för hållbar utveckling.

37. Europaparlamentet efterlyser att regionala initiativ för bearbetning av jordbruksprodukter genomförs och delas mellan avtalsslutande SADC-stater för att främja kunskapsutbyte och utbyte av bästa praxis. Framstegen i de regionala värdekedjorna inom bearbetning av jordbruksprodukter måste övervakas.

Jämställdhet

38. Europaparlamentet erkänner kvinnornas viktiga roll i den ekonomiska utvecklingen i SADC-regionen och vikten av att skapa en gynnsam miljö som skyddar deras rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att prioritera jämställdhetsfrågor i samband med genomförandet av avtalet om ekonomiskt partnerskap, t.ex. genom att anordna workshoppar om jämställdhet mellan bl.a. kvinnoorganisationer i EU och i SADC-länder, genom att öka de inhemska myndigheternas och företagens medvetenhet om den outnyttjade ekonomiska potential som härrör från diskriminering av kvinnor och genom att hjälpa dem att identifiera de politiska, ekonomiska och sociala drivkrafter som hämmar de afrikanska kvinnornas framsteg och efterlyser politiska insatser och konkreta åtgärder för att minska klyftan mellan könen. Parlamentet betonar vikten av att stärka kvinnor och ungdomar i SADC-regionen genom att öka deras tillgång till finansiering, resurser och ekonomiskt deltagande. Parlamentet uppmanar EU och de avtalsslutande SADC-staterna att säkerställa lika och obehindrad tillgång till finansiella tjänster och resurser för kvinnor och ungdomar och att främja finansiell inkludering.

Investeringar

39. Europaparlamentet påpekar att grön finansiering och gröna investeringar måste utökas avsevärt för att målen i Agenda 2030 för hållbar utveckling och Parisavtalet ska kunna uppnås och för att främja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi i de avtalsslutande SADC-staterna.

40. Europaparlamentet uppmanar EU:s och avtalsslutande SADC-stater att aktivt utforska innovativa mekanismer för grön finansiering, inbegripet gröna obligationer, klimatfokuserade investeringsfonder och offentlig-privata partnerskap, som utnyttjar internationella plattformar för att locka investeringar för hållbara och klimatresilienta projekt. Parlamentet uppmanar EU att utnyttja sitt inflytande för att få till stånd förbättrad finansiering från institutioner såsom Världsbanken och stärka Internationella valutafondens roll när det gäller att minska kraftigt skuldsatta länders skulder, och uppmanar därför EU och dess medlemsstater att använda sitt inflytande för att utforska nya strategier som frigör finansiering för klimatanpassning. Parlamentet betonar behovet av proaktiva åtgärder för att fortsätta locka till sig mer investeringar, särskilt i strategiska och innovativa sektorer, vilket kan leda till resultat av högre kvalitet och främja mer hållbar utveckling, som skulle kunna leda till långsiktiga fördelar både för de avtalsslutande SADC-staterna och för EU. Parlamentet uppmanar vidare EU och de avtalsslutande SADC-staterna att gemensamt utforska innovativa finansieringsmöjligheter såsom att säkra lån och därefter anslå dem på lämpliga villkor för att finansiera offentlig infrastruktur på viktiga områden såsom energi, vattenförsörjning, avfallshantering och återvinning.

41. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att intensifiera sina insatser i internationella forum, däribland WTO, och förespråka ökad internationell klimatfinansiering.

42. Europaparlamentet konstaterar att EU-medlemsstaternas investeringar i de avtalsslutande SADC-staterna fortfarande är betydligt högre än Förenta staternas eller Kinas.

43. Europaparlamentet anser dessutom att det finns ett akut behov av att öka de hållbara investeringarna i SADC-regionen och förväntar sig att investeringsområden som verkar särskilt lämpliga för investeringspartnerskap mellan EU och de avtalsslutande SADC-staterna identifieras. Parlamentet efterlyser en bättre samordnad Team Europe-strategi för att identifiera och genomföra lämpliga åtgärder för att öka investeringarna. Parlamentet betonar att uppnåendet av målen för hållbar utveckling kräver omfattande investeringar till stöd för infrastruktur och diversifiering bort från beroendet av primärvaror och mot industriprodukter med högt värde. Parlamentet betonar att EU:s investeringspolitik bör hjälpa utvecklingsländer, särskilt afrikanska länder, att locka till sig utländska direktinvesteringar och minska finansieringsgapet för att uppnå målen för hållbar utveckling. Parlamentet understryker att skapandet av arbetstillfällen med anständiga villkor måste spela en viktig roll när det gäller att främja investeringar i SADC-regionen, och möjliggöra robusta inhemska ramar för tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter och miljö. Parlamentet understryker behovet av att ge lokala företag ett så stort ansvar som möjligt för genomförandet för att behålla investerade medel i regionen, främja sysselsättningen och överföra sakkunskap. Parlamentet anser att Global Gateway-medlen bör ökas och att andelen bidrag för lika nödvändiga offentliga investeringar måste ökas.

44. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att i samband med urval av och stöd till Global Gateway-projekt säkerställa att den sociala dialogen är en integrerad del av den institutionella ramen för beslutsfattande och genomförande på alla nivåer.

45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bättre samordna EU-medlemsstaternas enskilda nationella exportkreditorgan för att anpassa dem till prioriteringarna i den europeiska gröna given.

46. Europaparlamentet understryker de små och medelstora företagens betydelse för den ekonomiska utvecklingen i SADC-staterna och erkänner deras potential och roll. Parlamentet upprepar behovet av att öka medvetenheten om fördelarna och möjligheterna med avtalet, särskilt för små och medelstora företag.

47. Europaparlamentet betonar vikten av att företag inom den privata sektorn aktivt deltar i genomförandet och övervakningen av det ekonomiska partnerskapsavtalet EU–SADC.

48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att aktivt främja och uppmuntra deltagande i program för kapacitetsuppbyggnad och regionala initiativ som syftar till att stärka investerings- och exportkapaciteten och samtidigt främja ett marknadsklimat som är mer gynnsamt för små och medelstora företag.

49. Europaparlamentet välkomnar införandet av EU-program såsom programmet för stöd till att förbättra investerings- och företagsklimatet, vilket syftar till att förbättra företags- och investeringsklimatet i SADC-staterna. Parlamentet efterlyser i detta sammanhang ökad finansiering under nästa budgetperiod för att ge skjuts åt tillväxten och utvecklingen inom den privata sektorn och skapa arbetstillfällen för lokalbefolkningen och därmed minska fattigdomen.

50. Europaparlamentet betonar att en transparent och förutsägbar rättslig och finanspolitisk ram kommer att bidra till att främja regional integration och attrahera utländska direktinvesteringar.

Angolas anslutning

51. Europaparlamentet erkänner betydelsen av avtalet om underlättande av hållbara investeringar mellan EU och Angola för detta avtal som en ny strategi för att bygga upp den nödvändiga transparenta och förutsägbara rättsliga och finanspolitiska ram som främjar tillbörlig aktsamhet från investerarnas sida för att locka till sig hållbara och ansvarsfulla investeringar, och framhåller de överenskomna bestämmelserna om åtaganden om jämställdhet, klimat och hållbar utveckling. Parlamentet uppmuntrar andra länder i regionen att överväga liknande avtal med EU om underlättande av hållbara investeringar, vilket inbegriper nationellt fastställda bidrag i utformningen av dem. Parlamentet understryker att avtalet om underlättande av hållbara investeringar mellan EU och Angola bör bidra till att attrahera och utvidga hållbara investeringar i Angola samt till att främja ekonomisk diversifiering, samtidigt som åtaganden i fråga om miljö och arbetstagarrättigheter införlivas, och inte bör ha motsatt effekt. Parlamentet framhåller hållbara investeringsmöjligheter i den klimatkänsliga jordbrukssektorn, investeringar i förnybar energi och klimattålig infrastruktur samt kompetensutveckling. Parlamentet uppmanar kommissionen att inom ramen för det fleråriga vägledande programmet för Angola prioritera samarbetsprojekt som främjar hållbarhetsåtagandena i avtalet om underlättande av hållbara investeringar mellan EU och Angola. Parlamentet anser att avtal såsom avtalet om underlättande av hållbara investeringar mellan EU och Angola kan utgöra en rättslig och organisatorisk ram för hållbara investeringar som minskar Angolas beroende av olja och gas. Parlamentet välkomnar att avtalet om underlättande av hållbara investeringar mellan EU och Angola innehåller viktiga aspekter av det praktiska genomförandet av investeringar, såsom öppenhet och förutsägbarhet för investeringar, effektivisering av godkännandeförfaranden, inrättande av kontaktpunkter för intresserade investerare, förfaranden för undvikande av tvister och för tvistlösning samt för tillbörlig aktsamhet från investerarnas sida. Parlamentet uppmanar EU och de avtalsslutande SADC-staterna att överväga om ett avtal om underlättande av hållbara investeringar bör komplettera avtalet om ekonomiskt partnerskap. Parlamentet uppmanar de avtalsslutande SADC-staterna att vid behov inleda förhandlingar om denna fråga.

52. Europaparlamentet välkomnar Angolas begäran om att ansluta sig till det ekonomiska partnerskapsavtalet mellan EU och SADC. Parlamentet hoppas i detta sammanhang att förhandlingsprocessen kommer att inledas utan ytterligare dröjsmål. Om Angola ansluter sig till det ekonomiska partnerskapsavtalet mellan EU och SADC eller något annat separat bindande och verkställbart internationellt instrument mellan EU och SADC-staterna, bör avtalet om underlättande av hållbara investeringar mellan EU och Angola anpassas i enlighet med detta.

53. Europaparlamentet påminner om att Angola, enligt kommissionens konsekvensbedömning, står inför kapacitetsproblem när det gäller att genomföra avtalet om ekonomiskt partnerskap på ett effektivt sätt. Parlamentet uppmanar kommissionen att bistå Angola i kapacitetsuppbyggnaden.

Råvaror

54. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och de avtalsslutande SADC-staterna att stärka samarbetet genom formella forum samt strategiska partnerskap för kritiska råvaror och färdplaner för genomförande för att säkerställa en diversifierad och hållbar försörjning av viktiga råvaror för en grön, digital och rättvis omställning, förbättra återvinningen av naturresurser och avfallshantering, stödja inhemska industrier att röra sig uppåt i värdekedjan från utvinning till bearbetning av råvaror och främja ansvarsfull gruvdrift, särskilt genom att erkänna och tillämpa det fria, på förhand inhämtade och informerade samtycket från den lokalbefolkning som påverkas av gruvprojekt och åstadkomma fördelar längs hela försörjnings- och produktionskedjan. Parlamentet är övertygat om att utvinning av råvaror måste ske med respekt för miljöstandarder, arbetsrätt och mänskliga rättigheter, inbegripet ursprungsbefolkningarnas rättigheter. Parlamentet efterlyser ett kontinuerligt och brett deltagande av alla berörda parter, inbegripet lokalsamhällen och ursprungsbefolkningar. Parlamentet förespråkar politiska reformer som tar itu med mark- och gruvägande, arbetstagares rättigheter och social rättvisa för att mildra konflikter och uppmuntra hållbara investeringar. Parlamentet är oroat över fall av kränkningar av de mänskliga rättigheterna och de omfattande miljöskador som vissa gruvföretag har orsakat.

55. Europaparlamentet välkomnar det strategiska partnerskapet med Namibia, som syftar till att bygga upp utvecklingen av förnybar vätgas och värdekedjor för kritiska råvaror. Parlamentet påminner om behovet av att utveckla nödvändig infrastruktur, t.ex. anläggningar för förnybar energi, transportnät och forskningscentrum, för att underlätta produktion och distribution av förnybar vätgas.

56. Europaparlamentet efterlyser i detta sammanhang inrättande av plattformar för kunskapsutbyte och forskningsnätverk för att underlätta utbyte av bästa praxis, erfarenheter och innovativa lösningar mellan medlemsstaterna. Parlamentet anser att det finns en poäng med att utvidga det tekniska samarbetet till andra områden.

57. Europaparlamentet betonar att EU:s krav på avskaffande av exporttullar på råvaror sedan länge har varit en stötesten i förhandlingarna om ekonomiska partnerskapsavtal, med tanke på att exporttullar inte är förbjudna enligt WTO-systemet. Parlamentet påminner om de afrikanska ländernas rätt att reglera råvaror på ett sätt som gynnar deras samhällsintresse. Parlamentet uppmanar därför EU att inte föra en handelspolitik som förbjuder utvecklingsländerna att ta ut exportavgifter på råvaror som en allmän regel, i den mån detta är förenligt med WTO:s bestämmelser.

Trips-undantag

58. Europaparlamentet noterar att det ursprungliga förslaget från bland annat Indien och Sydafrika om ett undantag för handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips) för covid-19-vacciner möttes av olika reaktioner i början och senare fick stöd av EU. Parlamentet betonar att ett jämlikt partnerskap i framtiden bör omfatta mer dialog. Parlamentet uppmanar EU, dess medlemsstater och WTO-medlemmarna att göra framsteg i de segdragna diskussionerna i WTO om att utvidga Trips-beslutet vid WTO:s tolfte ministerkonferens, så att den överenskomna flexibiliteten på WTO-nivå också omfattar behandlingsmetoder och diagnostik. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att inrätta en tydlig politisk ram för att säkerställa att EU:s framtida system för tvångslicensiering är i linje med den överenskomna Trips-flexibiliteten. Parlamentet efterlyser ett starkare jämlikt samarbete med de avtalsslutande SADC-staterna i detta sammanhang.

59. Europaparlamentet välkomnar de ansträngningar som gjorts inom ramen för det strategiska partnerskapet EU-Sydafrika för att bygga upp en infrastruktur för vaccinproduktion, och betonar att dessa måste omfatta produktion av covid-19-vacciner.

°
° °

60. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen samt till de avtalsslutande SADC-staternas regeringar och parlament.